

সপ্তম শ্ৰেণী (গণিত)

পৰামৰ্শমূলক শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া—

শিকন ফলাফল

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক স্ব-শিকন/যুৰীয়া শিকন / দলগত শিকন প্ৰক্ৰিয়াত অংশ গ্ৰহণৰ বাবে সুযোগ দিব আৰু নিম্ন লিখিত কাৰ্যসমূহ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

- অখণ্ড সংখ্যাৰ পূৰণ আৰু হৰণৰ নিয়মসমূহ উদঘাটন কৰিবৰ বাবে সুবিধা প্ৰদান কৰা। এই নিয়মসমূহ সংখ্যা ৰেখা বা সংখ্যাৰ চানেকিৰ জৰিয়তে শিকিব পাৰে।

উদাহৰণস্বৰূপে :

$$3 \times 2 = 6$$

$$3 \times 1 = 3$$

$$3 \times 0 = 0$$

$$3 \times (-1) = -3$$

$$3 \times (-2) = -6$$

সেই কাৰণে $3 \times (-3) = -9$

অৰ্থাৎ, এটা ধনাত্মক সংখ্যাক এটা ঋণাত্মক সংখ্যাৰে পূৰণ কৰিলে এটা ঋণাত্মক সংখ্যা পোৱা যায়।

উদাহৰণস্বৰূপে—

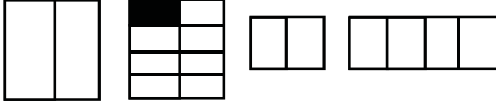
$$a) \frac{1}{4} \times \frac{1}{2} \text{ মানে } \frac{1}{2} \text{ ৰ } \frac{1}{4} \text{ অৰ্থাৎ } \frac{1}{8}$$

$$\therefore \frac{1}{2} \text{ ত } \frac{1}{4} \text{ দুটা থাকে}$$

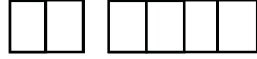
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে—

- দুটা অখণ্ড সংখ্যাৰ পূৰণ আৰু হৰণ কৰিব পাৰিব।
- ভগ্নাংশৰ হৰণ আৰু পূৰণ কেনেদৰে কৰে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব।
উদাহৰণস্বৰূপে, $\frac{2}{3} \times \frac{4}{5}$ ক $\frac{4}{5}$ ৰ $\frac{2}{3}$ হিচাবে বুজিব। আকৌ $\frac{1}{2}$ হ'বলৈ কেইটা $\frac{1}{4}$ লাগিব $\frac{1}{2} \div \frac{1}{4}$ ৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব।
- ভগ্নাংশ/দশমিক ভগ্নাংশৰ পূৰণ আৰু হৰণৰ অংক কৰোতে নিয়মবোৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ জানিব।
- পৰিমেয় সংখ্যাৰ লগত জড়িত দৈনন্দিন জীৱনৰ সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিব পাৰিব।
- পূৰণ আৰু হৰণেৰে ডাঙৰ সংখ্যাৰ সমস্যা সমাধান কৰোতে সংখ্যাৰ সূচকীয় ৰূপ (exponential form) ব্যৱহাৰ কৰিব জানিব আৰু সমাধান কৰিব পাৰিব।
- দৈনন্দিন জীৱনৰ সমস্যাবোৰ সৰল সমীকৰণৰ সহায়ত প্ৰকাশ কৰি সমাধান কৰিব পাৰিব।
- বীজগাণিতিক বাশিবোৰৰ যোগ আৰু বিয়োগ কৰিব পাৰিব।

b) $\frac{1}{2} \div \frac{1}{4}$

- কাগজ ভাঁজ কৰি বা চিত্ৰৰ জৰিয়তে ভগ্নাংশ আৰু দশমিক ভগ্নাংশৰ পূৰণ আৰু হৰণৰ ধাৰণা উদ্ভাৱন কৰা।
- দিশ পৰিবৰ্তনৰ জৰিয়তে ভগ্নাংশ সংখ্যাবিলাক আলোচনা কৰিব। উদাহৰণস্বৰূপে, এজোপা গছৰ সোঁফালে $10\frac{1}{2}$ মিটাৰ যোৱা আৰু বাওঁফালে $15\frac{2}{3}$ মিটাৰ যোৱা ইত্যাদি।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক জড়িত কৰি বাৰে বাৰে পূৰণ কৰা কাৰ্যক কেনেদৰে চমুকৈ প্ৰকাশ কৰিব পাৰি সেয়া উদ্ভাৱন কৰা। উদাহৰণস্বৰূপে, $2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2$ ক 2^6 ৰে প্ৰকাশ কৰা।
- পৰিস্থিতি সাপেক্ষে বিভিন্ন প্ৰক্ৰিয়াৰ সহায়ত চলক আৰু ধ্ৰুৱকৰে বীজগাণিতীয় ৰাশি গঠন কৰা।
- দৈনন্দিন জীৱনৰ লগত জড়িত সমস্যাৰ সহায়ত চলকৰ উপযুক্ত মান লৈ দুয়োফালে সমান হোৱাকৈ সমীকৰণ গঠন কৰিব।
- দৈনন্দিন জীৱনৰ লগত সামঞ্জস্য থকা একে ধৰণৰ বস্তু লৈ যোগ আৰু বিয়োগ কাৰ্য কৰিব। উদাহৰণস্বৰূপে, 5 খন বহীৰ লগত 3 খন বহী যোগ কৰি মুঠ বহীৰ সংখ্যা উলিওৱা।

• অনুপাতত থকা পৰিমাণবোৰৰ পাৰ্থক্য জানিব। উদাহৰণস্বৰূপে, $\frac{15}{45}$ আৰু $\frac{40}{120}$ এই অনুপাত দুটা যে সমান আৰু 15, 45, 40, 120 ক সমানুপাতত থকা বুলি যে কোৱা হয় জানিব।

• শতাংশক সাধাৰণ ভগ্নাংশ আৰু দশমিক ভগ্নাংশলৈ, দশমিক ভগ্নাংশ আৰু সাধাৰণ ভগ্নাংশক শতাংশলৈ প্ৰকাশ কৰা সমস্যামূলক অংকবোৰ সমাধান কৰিবলৈ শিকিব।

• সৰল সূতৰ অংকবোৰত শতকৰা লাভ/লোকচান আৰু সূতৰ হাৰ নিৰ্ণয় কৰিবলৈ জানিব।

• কোণবিলাকক সৰল বৈখিক, পূৰ্বক, সম্পূৰ্বক, সন্নিহিত আৰু বিপ্ৰতীপ কোণ হিচাপে শ্ৰেণী বিভাজন কৰিবলৈ শিকিব আৰু এটা কোণৰ জোখ দিয়া থাকিলে আনটো কোণৰ জোখ উলিয়াবলৈ পাৰিব।

• দুডাল ৰেখাক এডাল ছেদকে ছেদ কৰোতে উৎপন্ন হোৱা বিভিন্ন কোণৰ যোৰ (pairs of angles) বিলাকৰ ধৰ্মৰ সত্যসত্য নিৰূপণ কৰিব পাৰিব।

• এটা ত্ৰিভুজৰ দুটা কোণৰ জোখ দিয়া থাকিলে তৃতীয় কোণটোৰ জোখ উলিয়াবলৈ জানিব।

- অনুপাত আৰু শতাংশৰ বোধগম্যতা হোৱা।
- দৈনন্দিন জীৱনত লাভ-লোকচান আৰু সাধাৰণ সূতৰ লগত শতাংশৰ ব্যৱহাৰ জনা।
- দৈনন্দিন জীৱনত পোৱা উদাহৰণৰ পৰা উমৈহতীয়া শীৰ্ষ বিন্দুবোৰ লগত থকা যুৰীয়া কোণবোৰৰ উদ্ঘাটন কৰা। উদাহৰণস্বৰূপে, কেঁচি, কেইবাটাও আলি সংযোজন হোৱা ঠাই, 'X', T ইত্যাদি।
- বিভিন্ন যুৰীয়া কোণসমূহ অংকন কৰি সিহঁতৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ পৰীক্ষা কৰা (প্ৰথম দলে কোণৰ জোখ ক'ব, দ্বিতীয় দলে আনটো কোণৰ জোখ ক'ব।)
- এডাল ছেদকে দুডাল ৰেখাক (সমান্তৰাল বা সমান্তৰাল নোহোৱা) ছেদ কৰিলে, উৎপন্ন হোৱা কোণ আৰু বাহুবোৰৰ সম্পৰ্ক জনা। এইবোৰ উচ্চ প্ৰাথমিক গণিত সজুলি বাকচ (NCERT য়ে প্ৰস্তুত কৰা)ৰ জৰিয়তেও দেখুৱাব পাৰি।
- বিভিন্ন ধৰণৰ ত্ৰিভুজ অংকন কৰিবলৈ দিয়ক। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বিভিন্ন ধৰণৰ ত্ৰিভুজ জুখিবলৈ আৰু এইবোৰৰ সত্যতা নিৰূপন কৰিবলৈ দিয়ক।
- ত্ৰিভুজৰ বহিঃ কোণৰ ধৰ্ম আৰু পাইথাগোৰাচৰ উপপাদ্যৰ উদ্ঘাটন কৰা।
- পৰিৱেশত পোৱা সমমিতি আৰু ঘূৰ্ণন সমমিতি থকা বস্তু/চিত্ৰ চিনাক্ত কৰা।
- কাগজ ভাঁজ কৰি সমমিতি দেখুৱাব।

- বাহু-বাহু-বাহু (SSS), বাহু-কোণ-বাহু (SAS), কোণ-বাহু-কোণ (ASA) আৰু সমকোণ-অতিভুজ-বাহু (RHS) সাপেক্ষে ত্ৰিভুজৰ সমতাৰ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ জানিব।
- স্কেল আৰু কম্পাছ ব্যৱহাৰ কৰি এটা বহিঃস্থ বিন্দুৰ পৰা এডাল সৰল ৰেখাৰ সমান্তৰালকৈ আন এডাল সৰল ৰেখা আৰু ত্ৰিভুজ অংকন কৰিবলৈ জানিব।
- একক বৰ্গৰ জালি / লেখ কাগজ ব্যৱহাৰ কৰি এটা বন্ধ আকৃতিৰ কালি উলিয়াবলৈ জানিব।
- আয়ত আৰু বৰ্গই আঙুৰি থকা যিকোনো ঠাইৰ কালি নিৰ্ণয় কৰিবলৈ শিকিব।
- দৈনন্দিন জীৱন সম্বন্ধীয় বিভিন্ন তথ্যৰ পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে মধ্যমান(mean), মধ্যমা (median) আৰু বহুলক (mode) নিৰ্ণয় কৰিব পাৰিব।
- বাস্তৱ জীৱনৰ লগত জড়িত বিভিন্ন উদাহৰণ যেনে- এটা শ্ৰেণীত থকা বিভিন্ন উচ্চতাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা বা মুদ্ৰা এটা দলিয়াই দিলে কিমান বাৰ মুণ্ড (head) বা পুচ্ছ (tail) পৰিব সেই বিভিন্নতা (variability) বোৰ জানিব পাৰিব।
- দণ্ড চিত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰি বিভিন্ন তথ্য যেনে গ্ৰীষ্মকাল আৰু শীতকালৰ বিদ্যুতৰ খৰচৰ তুলনা বা এখন ক্ৰিকেট খেলত প্ৰথম 10 অ'ভাৰত এটা দলে কৰা ৰানৰ সংখ্যা ইত্যাদিৰ ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব।

- সৰ্বাংগসমতাৰ ধৰ্মসমূহ প্ৰমাণ কৰাৰ পাছত এটা ত্ৰিভুজৰ ওপৰত আন এটা ত্ৰিভুজ ৰাখি ধৰ্মসমূহৰ সত্যাসত্য নিৰূপণ কৰা।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণৰ জৰিয়তে এডাল ৰেখাৰ বাহিৰত থকা এটা বিন্দুৰ পৰা সমান্তৰালকৈ আন এডাল ৰেখা অংকন কৰি প্ৰদৰ্শন কৰাওঁক।
- স্কেল আৰু কম্পাচ ব্যৱহাৰ কৰি ত্ৰিভুজ অংকন কৰা।
- বিভিন্ন বন্ধ চিত্ৰ ডাঠ কাগজৰ পৰা কাটি লেখ কাগজত অবিকল আঁকিব পৰা।
- লেখ কাগজত থকা চিত্ৰবোৰৰ (সম্পূৰ্ণ, আধা ইত্যাদি) বৰ্গ একক গণনা কৰি আসন্ন কালি নিৰ্ণয় কৰিব পৰা।
- আলোচনাৰ জৰিয়তে আয়ত আৰু বৰ্গৰ কালি উলিয়াবলৈ অভিৰোচিত কৰা।
- তথ্যসমূহৰ প্ৰতিনিধিত্বমূলক মান উলিওৱা। গোটে নথকা তথ্যৰ পৰা মধ্যমান, মধ্যমা আৰু বহুলক উলিয়াব পৰা আৰু তালিকা কৰি দণ্ড লেখত উপস্থাপন কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰা।
- বৰ্তমানৰ তথ্যসমূহ অধ্যয়ন কৰি ভৱিষ্যতে হ'বলগীয়া সম্ভাৱনা/ঘটনা উল্লেখ কৰিব পৰা। 'সম্ভাৱনা' শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা পৰিস্থিতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। উদাহৰণ স্বৰূপে— ডাইচ এটা দলিয়াই দিলে ৬ পোৱাৰ সম্ভাৱনা যিমান, আজিৰ দিনটোত জিকাৰ সম্ভাৱনাও সিমান।
- এটা ত্ৰিভুজৰ দুটা বাহুৰ যোগফল যে তৃতীয় বাহুতকৈ ডাঙৰ জনা।

অষ্টম শ্ৰেণী (গণিত)

পৰামৰ্শমূলক শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া—

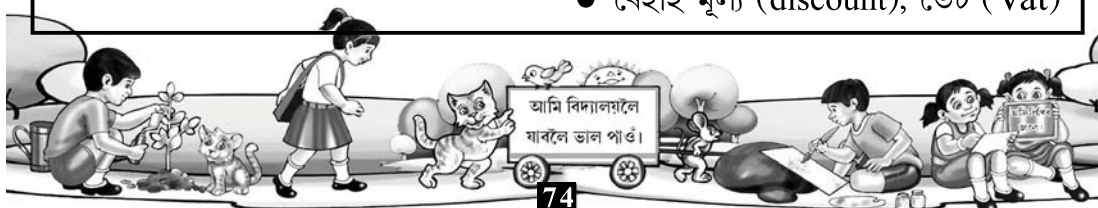
শিকনৰ ফলাফল

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক স্ব-শিকন/যুৰীয়া শিকন/দলগত শিকন প্ৰক্ৰিয়াত অংশ গ্ৰহণৰ বাবে সুযোগ দিব আৰু নিম্ন লিখিত কাৰ্যসমূহ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব।

- পৰিমেয় সংখ্যাবোৰ বিচৰা আৰু ইয়াত মৌলিক চাৰি প্ৰক্ৰিয়া কেনেদৰে ব্যৱহাৰ হৈছে তাৰে চানেকি উদ্ঘাটন কৰা।
- তিনিটা অংক বিশিষ্ট সংখ্যাৰ ব্যৱহাৰ কৰা আৰু পূৰ্বৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা বীজগণিতৰ নিয়মেৰে 2,3,4.....ৰ বিভাজ্যতা নিৰ্ণয় কৰা।
- বৰ্গসংখ্যা, বৰ্গমূল, ঘনসংখ্যা, ঘনমূলৰ চানেকি উদ্ঘাটন কৰা আৰু সূচকীয় সংখ্যাক অখণ্ড সংখ্যাকৰূপে লিখাৰ নিয়ম জনা।
- সৰল সমীকৰণ গঠন কৰিব পৰা পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰা আৰু সুবিধাজনক নিয়মেৰে সমাধান কৰা।
- সংখ্যাৰ বিতৰণ বিধি ব্যৱহাৰ কৰি দুটা বীজগাণিতীয় ৰাশি আৰু ভিন্ন বহুপদ ৰাশিৰ পূৰণ কৰা আৰু বাস্তৱ উদাহৰণ ব্যৱহাৰ কৰি বীজগাণিতীয় অভেদবোৰৰ সাধাৰণীকৰণ কৰিব পৰা।
- সংখ্যাৰ উৎপাদক বিশ্লেষণৰ অভিজ্ঞতা ব্যৱহাৰ কৰি বীজ গাণিতীয় ৰাশিৰ উৎপাদক বিশ্লেষণ কৰা।
- এনে প্ৰসংগৰ অৱতাৰণা কৰক য'ত ৰেহাই,

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে—

- চানেকিৰ সহায়ত পৰিমেয় সংখ্যাৰ যোগ, বিয়োগ, পূৰণ আৰু হৰণ সম্বন্ধীয় ধৰ্মবোৰ সাধাৰণীকৰণ কৰিব পাৰিব।
- দুটা পৰিমেয় সংখ্যাৰ মাজত থকা পৰিমেয় সংখ্যাবোৰ (যিমান বেছিকৈ পাৰি) উলিয়াবলৈ শিকিব।
- 2, 3, 4, 5, 6, 9 আৰু 11ৰ বিভাজ্যতাৰ নিয়মবোৰ প্ৰমাণ কৰি চাব জানিব।
- বিভিন্ন পদ্ধতিৰে সংখ্যাৰ বৰ্গ, ঘন, বৰ্গমূল আৰু ঘন মূল নিৰ্ণয় কৰিবলৈ শিকিব।
- সূচকীয় ৰূপত থকা সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিব জানিব।
- চলক ব্যৱহাৰ কৰি আৰু পাজল (puzzles)ৰ সহায়ত দৈনন্দিন জীৱনৰ সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ শিকিব।
- বীজগাণিতিক ৰাশিবোৰ পূৰণ কৰিবলৈ শিকিব। উদাহৰণস্বৰূপে, $(2x - 5)(3x^2 + 7)$ ক বিস্তাৰ (Expand) কৰিবলৈ শিকিব।
- দৈনন্দিন জীৱনৰ বিভিন্ন সমস্যা সমাধান কৰোতে বিভিন্ন বীজগাণিতিক অভেদবোৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকিব।
- ৰেহাই মূল্য (discount), ভেট (Vat)

লাভ-লোকচান, সাধাৰণ সূত, চক্ৰবৃদ্ধি সূত, ভেট আদিত শতাংশৰ ব্যৱহাৰ হয়।

- সৰল সূতৰ পুনঃ পুনঃ ব্যৱহাৰ কৰি চক্ৰবৃদ্ধি সূতৰ সাধাৰণ সূত্ৰ নিৰ্ণয় কৰা।
- এনে পৰিস্থিতি পৰ্যবেক্ষণ কৰিবলৈ দিয়ক য'ত এটা পৰিমাণ আন এটাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল, অৰ্থাৎ পৰিমাণবোৰ একেলগে বাঢ়ে, বা এটা বাঢ়িলে আনটো কমে। উদাহৰণ স্বৰূপে, এখন বাহনৰ গতিবেগ বাঢ়িলে বাহনখনে অতিক্ৰম কৰিবলগীয়া দূৰত্বৰ সময় কমে।
- বিভিন্ন চতুৰ্ভুজৰ কোণ আৰু বাহুবোৰৰ জোখ লৈ সেইবিলাকৰ মাজৰ সম্পৰ্ক নিৰ্ণয় কৰা আৰু এইবোৰৰ ওপৰত আনুমানিক ধাৰণা কৰা আৰু উপযুক্ত উদাহৰণৰে সত্যতা নিৰূপণ কৰা।
- সামান্তৰিকৰ ধৰ্মবোৰ পৰীক্ষা কৰা। এইবোৰৰ সহায়ত সামান্তৰিক অংকন, আৰু ইয়াৰ বাহু আৰু কোণৰ জোখ নিৰ্ণয় কৰা।
- সমতলত ত্ৰিমাত্ৰিক বস্তুৰ ছবি দ্বিমাত্ৰিক ৰূপত অংকন কৰা। যেনে, কাগজ বা বোর্ডত বাকচ, বটল ইত্যাদি আঁকি দেখুৱাব পাৰে।
- বিভিন্ন আকৃতি যেনে, আয়তীয় ঘনক, ঘনক, পিৰামিড, প্ৰিজম ইত্যাদিৰ জালি তৈয়াৰ কৰি চানেকি প্ৰস্তুত কৰা আৰু শীৰ্ষবিন্দু, কাষ, আৰু তলৰ মাজত সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিব।
- জ্যামিতি বাকচৰ সজুলি ব্যৱহাৰ কৰি বিভিন্ন চতুৰ্ভুজ প্ৰদৰ্শন কৰা।
- ট্ৰেপিজিয়াম আৰু আন বহুভুজ লেখ কাগজত অংকন কৰিবলৈ দিয়ক আৰু বৰ্গ এককৰ সহায়ত কালি অনুমান কৰিবলৈ দিয়ক।

আৰু চক্ৰবৃদ্ধি সূত (compound interest) আদি লাভ-লোকচান সম্বন্ধীয় সমস্যাবিলাকত শতাংশৰ ধাৰণা প্ৰয়োগ কৰিবলৈ শিকিব। উদাহৰণস্বৰূপে, যেতিয়া এটা বস্তুৰ চিহ্নিত মূল্য (marked price) আৰু প্ৰকৃত বেহাই মূল্য দিয়া থাকে তেতিয়া শতকৰা বেহাই নিৰ্ণয় কৰোতে বা এটা লেনদেনত যেতিয়া কিনাদাম আৰু লাভ দিয়া থাকে তেতিয়া শতকৰা লাভ নিৰ্ণয় কৰোতে শতাংশৰ ধাৰণা প্ৰয়োগ কৰিব পাৰিব।

- প্ৰত্যক্ষ আৰু ব্যস্ত সমানুপাতৰ সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিব পাৰিব।
- কোণৰ ধৰ্ম ব্যৱহাৰ কৰি এটা চতুৰ্ভুজৰ কোণ সম্বন্ধীয় সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিব পাৰিব।
- সামান্তৰিকৰ বিভিন্ন ধৰ্মবোৰ পৰীক্ষা কৰি সত্যাসত্য নিৰ্ণয় কৰিব জানিব আৰু যুক্তিৰে এইবোৰৰ মাজৰ সম্পৰ্ক প্ৰতিষ্ঠা কৰিব জানিব।
- ত্ৰিমাত্ৰিক আকৃতিবোৰ এখন সমতল পৃষ্ঠত যেনে, এখিলা কাগজ বা ব্লেকব'ৰ্ডত দেখুৱাব পাৰিব।
- চানেকিৰ সহায়ত অয়লাৰৰ সম্বন্ধ (Euler's relation) টো প্ৰমাণ কৰি চাব পাৰিব।

<ul style="list-style-type: none"> ● আয়ত, বৰ্গ আৰু বৃত্তৰ কালি ব্যৱহাৰ কৰি ট্ৰেপিজিয়ামৰ কালিৰ সূত্ৰ নিৰূপণ কৰা। ● বিভিন্ন ত্ৰিমাত্ৰিক বস্তু যেনে ঘনক, আয়তীয় ঘনক, চিলিণ্ডাৰ আদিৰ তলবিলাক চিনাক্ত কৰা। ● আয়ত, বৰ্গ আৰু বৃত্তৰ কালিৰ সূত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰি ঘনক আৰু আয়তীয় ঘনকৰ পৃষ্ঠ ভাগৰ কালিৰ সূত্ৰ নিৰূপণ কৰা। ● ঘন একক ব্যৱহাৰ কৰি প্ৰদত্ত ঘনক আৰু আয়তীয় ঘনকৰ আয়তন নিৰূপণ কৰি প্ৰদৰ্শন কৰা। ● তথ্য সংগ্ৰহ, সংগঠিতকৰণ আৰু এইবিলাক দণ্ডচিত্ৰ, পাই চিত্ৰৰ সহায়ত প্ৰদৰ্শন কৰা। ● একেধৰণৰ বহু সংখ্যক ডাইচ/মুদ্ৰা একেলগে দলিয়াই আৰু ইহঁতৰ ফলাফল সমূহ একেলগে কৰি ওপৰোক্ত তথ্যসমূহৰ ভিত্তিত ভৱিষ্যতে হ'ব পৰা ঘটনাৰ সম্ভাৱনাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰিব পৰা ক্ৰিয়া-কলাপৰ ব্যৱস্থা কৰা। 	<ul style="list-style-type: none"> ● কম্পাছ আৰু চিধা বা পোন কাষ ব্যৱহাৰ কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ চতুৰ্ভুজ অংকন কৰিবলৈ জানিব। ● ট্ৰেপিজিয়াম আৰু আন বহুভুজ আকৃতিবোৰৰ কালি বৰ্গাকৃতিৰ জালি/লেখ কাগজ ব্যৱহাৰ কৰি উলিয়াব পাৰিব আৰু আৰু সূত্ৰৰ সহায়ত সত্যাসত্য নিৰূপণ কৰিব পাৰিব। ● বহুভুজৰ কালি নিৰ্ণয় কৰিব পাৰিব। ● আয়তীয় ঘনক আৰু চিলিণ্ডাৰ জাতীয় বস্তুৰ পৃষ্ঠভাগৰ কালি আৰু আয়তন নিৰ্ণয় কৰিবলৈ জানিব। ● দণ্ডচিত্ৰ আৰু পাই চিত্ৰ অংকন কৰি ব্যাখ্যা কৰিব জানিব। ● পূৰ্বতে পোৱা তথ্য বা আগতে ঘটনাৰ ভিত্তিত যেনে, ডাইচ আৰু মুদ্ৰা বাৰে বাৰে দলিয়াই ভৱিষ্যতে হ'ব পৰা ঘটনাৰ সম্ভাৱনাৰ ওপৰত আনুমানিক সিদ্ধান্ত ল'বলৈ শিকিব।
---	--

বিশেষভাৱে প্ৰয়োজন থকা শিশুৰ বাবে (গণিত) :

গণিত শিকনৰ ক্ষেত্ৰত উদ্ভৱ হোৱা বাধা অতিক্ৰম কৰিবলৈ আকৃতি, জ্যামিতি, গণনা সম্বন্ধীয় কিছুমান বিশেষ সঁজুলি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে। কিছুমানৰ বাবে অধিক সৰলীকৃত ভাষাৰ বা অধিক ছবিৰ প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে। কিছুমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লেখৰ তথ্য ব্যাখ্যা কৰোতে, তালিকা কৰোতে আৰু দণ্ডচিত্ৰৰ বিশ্লেষণ কৰোতে অধিক সহায়ৰ প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে। এনে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীও থাকিব পাৰে যিবোলাকৰ হয়তো মৌখিক নিৰ্দেশনা আৰু

মৌখিক ব্যাখ্যাৰ বাবে সহায়ৰ প্ৰয়োজন আছে। সাংখ্যিক আৰু বিমূৰ্ত্ত চিন্তাৰ বাধা অতিক্ৰম কৰিবলৈ তথ্য আৰু যোগাযোগ প্ৰযুক্তি বিদ্যা (আই চি টি)ৰ ব্যৱহাৰৰো প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে। বিভিন্ন অক্ষমতা সম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কিছুমান নিৰ্দিষ্ট প্ৰয়োজন তলত দিয়া হৈছে যাৰ সহায়ত তেওঁলোকে সমন্বীয়ৰ সৈতে আগবাঢ়ি আকাংক্ষিত শিকনৰ ফলাফল লাভ কৰিব পাৰিব।

দৃষ্টি বাধাগ্ৰস্ত শিশুৰ বাবে—

- স্থানবোধ ধাৰণাৰ বিকাশ আৰু স্থান সম্পৰ্কীয় ধাৰণাসমূহৰ মাজৰ সম্বন্ধ বুজি পোৱা।
- ত্ৰিমাত্ৰিক বস্তুক দ্বিমাত্ৰিক গঠনলৈ ৰূপান্তৰ কৰিবলৈ জনা।
- গণিতত ব্যৱহাৰ হোৱা বিশেষ চিহ্ন বুজি পোৱা।
- গাণিতিক বিষয়বস্তু, যেনে— সমীকৰণ ইত্যাদিৰ বাণী বন্ধন (audio recording) কৰিবলৈ সমস্যা।
- স্থান সম্পৰ্কীয় সজ্জা আৰু ৰং সংকেতৰ বাবে ব্ৰেইলী ব্যৱস্থাত পঢ়া আৰু ছপা কৰাৰ সমস্যা।
- নিমেঠ (Nemeth) আৰু অন্য গাণিতিক ব্ৰেইলী সংকেত শিকা।

শ্ৰৱন বাধাগ্ৰস্ত শিশুৰ বাবে—

- ভাষিক বিকাশত পলম হোৱাৰ বাবে গণিতৰ সাধাৰণ শব্দ ভাঙাৰ আৰু কাৰিকৰী শব্দ ভাঙাৰ চহকী কৰাত বাধাৰ সৃষ্টি কৰে। যেনে— অনোন্যক, বৈখিক ইত্যাদি শব্দ।
- গাণিতিক সমস্যাৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ বা এটা কথা নিৰ্দিষ্ট কৰিবলৈ বহু শব্দৰ ব্যৱহাৰ কৰা সম্বন্ধে বুজি পোৱা।
- সুত, তালিকা, জমা, কোণ, হাৰ, আয়তন, ক্ষমতা, বিন্দু আদি শব্দবোৰৰ অৰ্থৰ পাৰ্থক্য বুজি পোৱা।
- ওঁঠ সঞ্চালন কৰি পঢ়োতে (tens আৰু tenth, Sixty আৰু Sixteen) গাণিতিক শব্দৰ মাজত পাৰ্থক্য আনিব পৰা।
- সমস্যা সমাধানৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় প্ৰাসংগিক তথ্য আৰু পদ্ধতি নিৰ্বাচন কৰিবলৈ প্ৰজ্ঞাত্মক কৌশলৰ সীমাবদ্ধ ব্যৱহাৰ কৰা।
- অনুক্ৰম, সমস্যা সমাধান আৰু স্থানীয় মানত সৃষ্টি হোৱা কঠিনতা।
- গাণিতিক গণনা, সংখ্যাৰ বিপৰীতকৰণ, টুকি লোৱাৰ সমস্যা ইত্যাদি প্ৰক্ৰিয়াৰ লগত জড়িত চিহ্নৰ ক্ষেত্ৰত খোকোজা, যেনে— (x) ৰ ঠাইত + আৰু প্ৰক্ৰিয়াসমূহৰ অনুক্ৰম স্মৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সৃষ্টি হোৱা কঠিনতা।
- জ্যামিতিৰ বিভিন্ন আকৃতি চিনাক্তকৰণ।
- অখণ্ড সংখ্যা, বীজগণিত ইত্যাদিৰ বিমূৰ্ত্ত ধাৰণা।
- শব্দ জড়িত থকা গাণিতিক সমস্যা বুজি পোৱা।